K3 MARK. 1 (teksti & sanastoa)

päivitelty 10.11.2023)

K KREIKKA https://gen.fi/k.html
K3 UT TEKSTIT & SANASTOT https://gen.fi/k3.html
K3 EVANKELIUMI MARKUKSEN MUKAAN https://gen.fi/k3-02.html
K3 Mark. 1 (teksti & sanastoa)
https://gen.fi/k3-02-01.html

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Mark. 1
1.1 Mark. 1:1
1.2 Mark. 1:2–8
1.3 Mark. 1:9–11
1.4 Mark. 1:12–13 (1 paas, 3. vsk.)
1.5 Mark. 1:14–15 (2 slop, 3. vsk. vaihtoeht.)
1.6 Mark. 1:16–20
1.7 Mark. 1:21–28
1.8 Mark. 1:29–39 (3 slop, 3. vsk.)
1.9 Mark. 1:40–45
2. εὐθύς – heti

0. DOKUMENTTEJA

INFO Kirkkovuoden pyhäpäivien lyhenteet
https://gen.fi/info-l-kirkkovuosi.html
K Kreikka (sivukartta)
https://gen.fi/k.html

Aejmelaeus, Lars: Uuden testamentin kreikan kielioppi. Kirjapaja 2008 (LA)
Analytical Lexicon of New Testament Greek. Revised and Updated. Hendrickson 2012
Blomqvist–Toivanen: Johdatus UT:n kreikkaan. Gaudeamus 1974 [2010] (BT)
Concordance to the Novum Testamentum Graece. 3rd ed. De Gruyter 1987
Greek–English Lexicon of the Septuagint. 3rd ed. Deutsche Bibelgesellschaft 2015
Hedberg, Juuso: Uuden Testamentin kreikkalais–suomalainen sanakirja. Gummerus 1890
http://www.nettiraamattu.fi/Lataa/sanakirja.htm
Häkkinen, Kaisa: Nykysuomen etymologinen sanakirja. Sanoma Pro 2004
Liddell & Scott: A Greek–English Lexicon. Clarendon Press 1940
http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3atext%3a1999.04.0057
Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi. Finn Lectura 2007 (MLK)
Mounce, William D.: A Graded Reader of Biblical Greek. Zondervan 1996
Nestle–Aland: Novum Testamentum Graece. 28th Ed.

Deutsche Bibelgesellschaft 2012/2014
New Testament in the Original Greek by Ivan Panin.
Book Society of Canada 1934 (kopioi selaimeesi alla olevan linkin osoite)
https://www.scribd.com/document/644433/Ivan-Panin-The-New-Testament-in-the-Original-Greek
uusi painos: Numeric Greek New Testament. Ed. Mark Vedder 2017/2019
Novum 5. UT selityksin. Kreikan–suomen sanakirja. Raamatun Tietokirja 1984
OJ Sapatinmatka
https://fi.wikipedia.org/wiki/Sapatinmatka
Sivonen & Tassia: Kreikanopiskelijan UT. The Word for the World ry 2020
https://twftwf.weebly.com/kreikanopiskelijan-uusi-testamentti-osa-1-625824.html

1. MARK. 1

- alkuteksti Ivan Paninin 1934 numeerisen tekstilaitoksen mukaan

- numeerisen laitoksen tekstijaksot
  - Mark. 1:1
  - Mark. 1:2–8
  - Mark. 1:9–11
  - Mark. 1:12–13
  - Mark. 1:14–15
  - Mark. 1:16–20
  - Mark. 1:21–28
  - Mark. 1:29–31
  - Mark. 1:32–34
  - Mark. 1:35–39
  - Mark. 1:40–45

- tekstikriitiikki
  - K8 Mark. 1 (teksti)
    https://gen.fi/k8-02-01.html

1.1 MARK. 1:1

Mark01_01K

ᾈρχὴ τοῦ εὐαγγελίου ᾈησοῦ Χριστοῦ.

ἀρχή -ῆς fem. (55x) alku, alkaja, ensimmäinen, esivalta, hallitus = Jeesus
- artikkeliton muoto: otsikot, tervehdykset ja sanonnat

ἀρχι- yli-
- ἀρχιερεύς -εως mask. (122x) ylipappi
  - [pref. ἀρχι- yli-, ἱερεύς]
- ἀρχίατρος mask. 0x, LXX 0x ylilääkäri, arkkiatri

ἄρχω (86x) olla ensimmäinen, johtaa, hallita, med. alkaa
εὐαγγέλιον τό
• subjektiivinen vai objektiivinen genetiivi?
• subjektiivinen:
evankeliumin omistajana, vaikuttajana ja toteuttajana on Jeesus eli hän omistaa evankeliumin; Herra on itse evankeliumi
• objektiivinen: Jeesus on uskon kohde
• tässä ensisijaisesti subjektiivinen

1.2 MARK. 1:2–8

Mark01_02K
Καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ·
Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου·

γράφω akt. ind. perf. yks. 3.
K5A Verbisysteemi (perfekti)
https://gen.fi/k5a-verbisysteemi.html
Ἠσαΐας ὁ
יְשַׁעְיָהוּ Jeshajahu (hepr.) Jesaja, "Jahve/Herra on pelastanut; Jahven/Herran pelastus"
vrt. יֵשׁוּעַ Jeshua (hepr.) Jeesus, "Jahve/Herra on pelastus"
πρόσωπον ntr. kasvot
ὅς rel.pron.
κατασκευάζω (11x) valmistaa, rakentaa, laittaa järjestykseen
• pref. κατά, σκευάζω valmistaa
ὁδός fem. tie

Mark01_03K
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ,

βοάω (12x) huutaa, huutaa avuksi, julistaa kovalla äänellä
tx: akt. partis. prees. mask. yks. G huutavan
• oletettu maskuliininen pääsana esim. ἄνθρωπος, προφήτης jne.
ἔρημος fem. autiomaa
• voisiko "autiomaassa" viitata seuraavaan lauseeseen?
"tehkää autiomaassa tie..." – ei tässä

ἑτοιμάζω (40x) valmistaa
tx: akt. imperat. 1. aor. mon. 2.
ποιέω tehdä
tx: akt. imperat. prees. mon. 2.
βοάω (12x) huutaa, huutaa avuksi
εὐθύς -εῖα -ύ adj. (8x) suora, oikea, vilpitön
vrt. εὐθύς adv. (51x) heti, kohta, pian sen jälkeen

Mark01_04K
ἐγένετο Ἰωάνης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ
κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

γίνομαι med. ind. 2. aor. yks. 3. "tapahtui/oli/tuli"
syntyä, tulla joksikin, tapahtua, olla, tulla (paikallisesti)
βαπτίζω kastaa, upottaa/dipata kokonaan tai osittain, pestä
akt. ind. partis. yks. mask. kastava, kastaja, kastavainen, kastaen
κηρύσσω saarnata
• keerygma, julistus, saarna
ἄφεσις fem. anteeksiantamus, "pois lähettäminen"
• ἀπό, ἵημι lähettää

Mark01_05K
καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα
καὶ οἱ Ἱεροσολυμεῖται πάντες,
καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ
ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

ἐκπορεύομαι kulkea ulos, tx: med. ind. impf. yks. 3.
• πορεύομαι kulkea, vaeltaa, mennä, ἐκ / ἐξ ulos, -sta, -stä
πρός prep. + akk. luokse, kohti
αὐτός pron. yks. mask. akk. hän, se, itse, sama
πᾶς πᾶσα πᾶν yks. mask. kaikki, koko, jokainen
Ἰουδαία [-ᾱ] adj. yks. fem. nom.
• hepr. יְהוּדָה Jehuda, "Jahve/Herra on/olkoon kiitetty"
χώρα fem. seutu, alue
Ἱεροσολυμείτης [ῡ] -ου kansallisuussubst. mask.
(2x, Mark01_05, Joh07_25) Jerusalemin asukas, jerusalemilainen
K2 Ἱερουσαλήμ Jeruusaleem "Jerusalem" -sanue (141x)
https://gen.fi/k2-09-jeruusaleem-sanue.html
ἱερός -ά -όν adj. & subst. (2x, 1Kor09_13, 2Tim03_15) pyhä

• 1. adj. pyhä, ἱερὰ γράμματα: pyhät kirjoitukset – 2. Tim. 3:15
• 2. subst. ntr. τὰ ἱερά: pyhät toimitukset tai tehtävät – 1. Kor. 9:13

ἐβαπτίζοντο pass. ind. impf. mon. 3.

᾽Ιορδάνης -ου paik. mask. (15x [2 x 7 -1], Matt03_05) Jordan (virta)
• hepr. הַיַּרְדֵּן haJarden, "alas (kuolemaan) laskeutuva"

ἐξομολογέω (10x) akt. myöntyä, suostua,
"ulos samaa sanoa eli liittyä Raamatun ilmoitukseen",
med. tunnustaa, lausua tunnustus, ylistää

Mark01_06K

καὶ ἦν ὁ ᾽Ιωάνης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου
καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ,
καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

ἦν oli
K9 εἰμί eimi (2461/2527) olla, olla olemassa, tapahtua, tarkoittaa (verbi)
https://gen.fi/k9-05-eimi-olla.html

ἐνδύω [ῡ] (27x) pukea, med. pukeutua
K9 δύω dyyoo (1/40) vaipua, laskea (aurinko) (verbi)
https://gen.fi/k9-04-dyyoo-vaipua.html
tx: med. partis. perf. mask. yks. N puettu, puettuna

θρίξ τριχός fem. (15x) karva, hius (muistisana: trikoo)
K4C 3. dekl., k-vartalot
https://gen.fi/k4c-3-dekl-1-k-vart.html

ζώνη -ης fem. (8x, Matt. 3:4) vyö
• > ζώννυμι / ζωννύω 3x vyöttää
ζώνη δερματίνη: nahkavyö – Matt. 3:4
rahavyö – Matt. 10:9
ζώνη χρυσῆ: kultavyö – Ilm. 1:13

δερμάτινος adj. nahkainen

ὀσφύς fem. vyötärö

αὐτός hän, se, itse, sama

ἐσθίω syödä

ἀκρίς fem. heinäsirkka, palindromina "sirka"!

μέλι -ιτος ntr. (4x, Matt03_04, Mark01_06, Ilm10_09, Ilm10_10) hunaja
K4C 3. dekl., t-vartalot
https://gen.fi/k4c-3-dekl-3-t-vart.html

ἄγριος adj. "peltoinen", villi, viljelemättömän pellon tuote

• Johanneksen alkukantainen pukeutuminen viittaa paratiisista
karkotettujen Aadamin ja Eevan nahkapukuihin, jotka Herra valmisti

heille heidän häpeällisen alastomuutensa peitoksi
• alkeellinen ruokavalio saarnaa myös alhaisuutta:
Johannes lähestyi kansaa alhaalta päin – esikuva Kristuksesta, joka ei kohdannut ihmisiä korkeana Herrana vaan kärsivänä palvelijana
• profeetta Elian vaatetus

Mark01_07K

καὶ ἐκήρυσσεν λέγων·
Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι
τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.

κηρύσσω akt. ind. impf. yks. 3. julistaa, saarnata
λέγω akt. partis. prees. yks. mask. nom. sanoen
ἔρχομαι med. ind. prees. yks. 3. tulla
ἰσχυρός adj. voimakas, tx: komparatiivi, voimakkaampi
ὀπίσω + gen. jälkeen, perässä
ὅς ἥ ὅ rel.pron. joka, mikä, tx: yks. gen. mask. jonka
ἱκανός adj. riittävä, arvollinen, kelvollinen
κύπτω [ῠ] (2x) kumartua,
tx: akt. partis. 1. aor. mask. yks. nom. kumartuneena
λύω [ῡ] irrottaa, avata solmu, päästää vapaaksi, tx: akt. inf. 1. aor.
ἱμάς mask. (4x) hihna, nauha, kengänhihna, ruoska, tx: yks. akk.
ὑπόδημα ntr. sandaali, "alle sidottu", ὑπό + δέω (43x) sitoa, tx: mon. gen.

Mark01_08K

ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι,
αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς Πνεύματι Ἁγίῳ.

βαπτίζω kastaa, upottaa kokonaan tai osittain eli dipata, pestä
tx: akt. ind. 1. aor. yks. 1. & akt. ind. fut. yks. 3.
ὑμεῖς te, tx: akk.
ὕδωρ τό, tx: yks. dat.
πνεῦμα τό, tx: yks. dat.
ἅγιος -α, -ον pyhä, tx: ntr. yks. dat.
• välineen vai paikan datiiveja?
• huom. ei artikkelia: artikkeli jää usein pois
prepositio- tai niitä vastaavissa adverbiaalisissa ilmauksissa

1.3 MARK. 1:9–11

Mark01_09K

Ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας
καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάνου.

γίνομαι [ῑ] syntyä, tapahtua, tulla
tx: med. ind. 2. aor. yks. 3.
ἐγένετο (60x) = וַיְהִי vaihi hepr. ja tapahtui
ἐκεῖνος η ο dem.pron. tuo, hän
ἔρχομαι tulla, mennä, tx: ἦλθεν akt. ind. 2. aor. yks. 3.
• määritteleekö "Galilean Nasaretista" tulemista (ἦλθεν) vai Jeesusta?
□ miten tulkinta vaikuttaa kohdan teologiseen merkitykseen?
βαπτίζω kastaa, tx: pass. ind. 1. aor. yks. 3
ὑπό + gen., ilmaisee passiivilauseessa tekijän eli agentin

Mark01_10K

καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος
εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς
καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον εἰς αὐτόν·

εὐθύς adv. (51x) heti, pian, pian sen/tämän jälkeen, "oitis"
• εὐθύς 8x suora
ἀναβαίνω nousta ylös, tx: akt. partis. prees. mask. yks. N
ὕδωρ ntr. vesi, tx: yks. gen.
ὁράω nähdä, tx: εἶδεν akt. ind. 2. aor. yks. 3. näki εἶδον
εἶδον (340x) nähdä, huomata, käsittää (ὁράω-verbin 2. aor.)
εἴδε(ν) akt. ind. 2. aor. yks. 3.
K9 εἶδον eidon (340/) nähdä, huomata, käsittää, havaita (verbi)
https://gen.fi/k9-05-eidon-nahda.html
K9 οἶδα oida (318x) tietää, tuntea, osata, käsittää, ymmärtää, muistaa (verbi)
https://gen.fi/k9-15-oida-tietaa.html
σχίζω (11x) halkaista, jakaa, leikata irti,
pass. jakautua/revetä kahtia/auki, "tulla jaetuksi, olla jaettuna"
σχιζοφρένεια skitsofrenia, "jakomielitauti"
tx: pass. partis. prees. mask. mon. akk. jakautuneena
• poikkeuksellinen sanajärjestys korostaa avoinna olemista:
normaalisti ensin pääsana ja sen jälkeen sitä määrittelevä partisiippi – tässä päinvastoin

Mark01_11K

καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν
Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

γίνομαι [ῑ] syntyä, tapahtua, tulla joksikin, tulla
tx: med. ind. 2. aor. yks. 3.
ἀγαπητός -ή -όν adj. (61x) "jumalrakastettu", rakastettu, rakas
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός: minun rakas Poikani
= ainoa Poikani – Matt. 3:17 (LXX 1Moos22_02K)
subst. mask. rakas ystävä – Room. 12:19,
Johanneksen kirjeissä (1. ja 3.) yhteensä 10x
εὐδοκέω (21x) mieltyä, pitää parempana, nähdä hyväksi, päättää, valita
• pref. εὖ, δοκέω, tx: akt. ind. 1. aor. yks. 1.
• toteava ja kokoava (constative) kokonaisvaltaisuutta ja täydellistä tekoa ja toimintaa ilmaiseva aoristi, joka voidaan kääntää myös suomen perfektillä
• > Εὐδοκία > Outi
K5B Oo-v. impf.
https://gen.fi/k5b-oo-impf.html

1.4 MARK. 1:12–13 (1 paas, 3. vsk.)

Mark01_12K

Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον.

ἐκβάλλω (81x) heittää/ajaa/tuoda ulos, lähettää, laskea ulos, tuoda esiin
tx: akt. ind. hist. prees. yks. 3.

Mark01_13K

καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρας
πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ,
καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων,
καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

εἰμί olla εἶναι, tx: akt. ind. impf. yks. 3.
K9 εἰμί eimi (2461/2527) olla, olla olemassa, tapahtua, tarkoittaa (verbi)
https://gen.fi/k9-05-eimi-olla.html
ἡμέρας fem. mon. A – ajan eli tapahtuman kestoajan akkusatiivi
πειράζω, tx: pass. partis. prees. mask. yks. N
• 1. koetella (Jumala haluaa kasvattaa ihmistä vahvemmaksi)

• 2. kiusata (paha pyrkii siihen, että ihminen lankeaa)
ὑπό + G: passiivilauseen agentti, joka ilmaisee todellisen tekijän
Σατανᾶς "vastustaja", tx: yks. G
K4C 1. dekl. maskuliinit
https://gen.fi/k4c-1-dekl-mask.html
τεσσεράκοντα num. (22x) neljäkymmentä
• τέσσαρες 41x neljä > τετρα- neli-
μετά + G kanssa, + A jälkeen
διακονέω [ᾱ] palvella (obj. D), tx: akt. ind. impf. mon. 3.
• διάκονος [ᾱ] "lähimmäisen palvelemista kiihkeästi tavoitteleva"
< διώκω tavoitella kiihkeästi

1.5 MARK. 1:14–15 (2 slop, 3. vsk. vaihtoeht.)

Mark01_14K
Καὶ μετὰ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάνην
ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν
κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ

μετά + G kanssa, + A jälkeen
ἔρχομαι tulla, mennä, ἐλθ- 2. aoristivartalo
παραδίδωμι (119x) luovuttaa, antaa tuomittavaksi, kavaltaa,
jättää, antaa lupa, "vierelle antaa"
• pref. παρά, δίδωμι 415x antaa
tx: pass. inf. 1. aor.
• vivahde jumalallisesta passiivista
eli Jumalan vaikuttamasta/sallimasta teosta/toiminnasta

Mark01_15K
καὶ λέγων ὅτι
Πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ·
μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

ὅτι konj. – voi olla sekä epäsuoran että suoran lainauksen alussa
• epäsuorassa lainauksessa sen voi kääntää esim. sanalla "että"
• suorassa lainauksessa sen voi korvata kaksoispisteellä
ja lainausmerkeillä (ὅτι resitativum)
• suoran lainauksen alussa on iso kirjain
πληρόω (87x) täyttää, pass. täyttyä, "tulla täytetyksi"

• πλήρης 16x täysi
tx: pass. ind. perf. yks. 3.
ἐγγίζω (42x) lähestyä, tulla lähelle/luo, liittyä seuraan
• ἐγγύς 31x lähellä
tx: pass. ind. perf. yks. 3.
K5A Verbisysteemi
https://gen.fi/k5a-verbisysteemi.html
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
• Kristuksen sovitustyön kautta keskellemme koittava armon
eli syntien anteeksiantamuksen valtakunta
• maailma ja liha eivät tätä valtakuntaa tunne
eivätkä sitä missään arvossa pidä

1.6 MARK. 1:16–20

Mark01_16K
Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας
εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος
ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἦσαν γὰρ ἁλεεῖς·

• verbissä esiintyvän etuliitepreposition toistaminen prepositiona
on tyypillistä, eikä se heikennä kreikankielisen tekstin kirjallista tasoa
ἀμφιβάλλω (1x, Mark01_16) "heittää ympäri", heittää kalaverkkoa
• pref. ἀμφί ympäri, βάλλω
ὁράω nähdä akt. ind. 2. aor. yks. 3.
ἰδ- aoristivartalo (2. aor.)
εἶδον minä näin akt. ind. 2. aor. yks. 1.
εἰμί olla akt. ind. impf. mon. 3.
ἁλεεύς -έως mask. (5x) kalastaja
ἁλιεύς var.
• ἅλς 0x, LXX 34x suola > UT ἅλας 8x
• > ἁλιεύω 1x kalastaa (?) > (?) halstari ruots. kalanpaistoritilä
ἁλεεῖς ἀνθρώπων: ihmisten kalastajat – Matt. 4:19

Mark01_17K
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Δεῦτε ὀπίσω μου,
καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλεεῖς ἀνθρώπων.

λέγω (1330x) koota sanoja, ajatuksia: sanoa, puhua, kysyä; ajatella
• huomio kiinnittyy siihen, mitä sanotaan
K9 λέγω legoo (1330/) koota ajatuksia, sanoja: sanoa, puhua, ajatella (verbi)
https://gen.fi/k9-11-legoo-sanoa.html
εἶπον (1024x) sanoa, puhua (λέγω- ja φημί-verbien 2. aor.)
K9 εἶπον eipon (1024x) sanoa, puhua, vastata, kysyä, käskeä, ajatella (verbi)
https://gen.fi/k9-05-eipon-sanoa.html
δεῦτε adv. (12x) tulkaa!
• δεῦρο 9x tule, tänne mon.
• 1. tulkaa! – Matt. 11:28
δεῦτε ὀπίσω μου: seuratkaa minua! – Matt. 4:19
• 2. (korostaa kehotusta)
δεῦτε ἀποκτείνωμεν: tapetaan, engl. let's kill – Matt. 21:38
ὀπίσω adv. & adverbiaaliprep. (35x) taakse, takana, perässä, jäljessä, jälkeen
K4H Adverbiaaliprepositiot
https://gen.fi/k4h-adverbiaaliprep.html

Mark01_18K
καὶ εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ἀφίημι / ἀφίω (146x) lähettää pois, antaa anteeksi, sallia, jättää rauhaan/paikalleen
ἀφέντες – akt. partis. prees. mask. mon. N
K9 ἵημι hieemi (0/182) panna liikkeelle, lähettää, heittää (verbi)
https://gen.fi/k9-09-hieemi-lahettaa.html
δίκτυον -ου ntr. (12x) verkko, kalaverkko
• δίκω inf. δίκειν 0x, LXX 0x heittää
καταρτίζω τὰ δίκτυα: selvitellä verkkoja – Matt. 4:21
πλύνω τὰ δίκτυα: huuhtoa verkkoja – Luuk. 5:2
χαλάω τὰ δίκτυα: laskea verkot – Luuk. 5:4
βάλλω τὸ δίκτυον: heittää verkko – Joh. 21:6
ἕλκω τὸ δίκτυον: nostaa/vetää verkko – Joh. 21:6
ἀκολουθέω seurata, "kulkea samaa polkua/tietä pitkin"
yhd. pref. ἀ, κέλευθος polku, tie
K5B θεω theoo-loppuiset verbit (kreikka kielioppi)
https://gen.fi/k5b-theoo-loppuiset.html

Mark01_19K
καὶ προβὰς ὀλίγον εἶδεν
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου
καὶ Ἰωάνην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,

καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα,

προβαίνω (5x) kulkea eteenpäin/edemmäs
akt. partis. juuriaor. mask. yks. N
• pref. πρό, βαίνω 0x, LXX 4x astua, kulkea, kävellä
> πρόβατον 39x lammas, eteenpäin kulkeva, "edessä kulkeva, so. Kristus"
προβαίνω ἐν ταῖς ἡμέραις: ikääntyä, vanheta – Luuk. 1:7
προβάς – akt. partis. juuriaor. mask. yks. nom.
ὀλίγος -η -ον adj. (41x) harva, vähäinen, pieni määrä, vähän
• τοῦ-artikkelia, jota ennen ei mainita poika- tai veli-sanaa, kutsutaan sukulaisuussuhteen genetiiviksi
Ζεβεδαῖος -ου henk. mask. (12x) Sebedeus
• hepr. זַבְדַּי Zavdai, "Jahven/Herran lahja tai Jahve/Herra on lahja"
καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ
• joko selittävä (epexegetical) viitaten edellä mainittuihin Jaakobiin ja Johannekseen
• tai yhdistävä (copulative) viitaten joihinkin muihin veneessä olleisiin – Kunpa on mielestäsi perustellumpi?
πλοῖον -ου ntr. (68x) vene, laiva
• πλέω 6x purjehtia
ἐμβαίνω εἰς πλοῖον: nousta veneeseen – Matt. 9:1
ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ πλοίου: nousta veneestä – Mark. 6:54
κατάγω τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν: ajaa veneet rantaan – Luuk. 5:11
laiva – Ap. t. 20:13
καταρτίζω τὰ δίκτυα: selvitellä verkkoja – Matt. 4:21

Mark01_20K
καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς.
καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον
ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

καλέω (148x) kutsua, antaa nimi
• 1. kutsua, antaa nimi, nimittää (jotakin tai joksikin a) – Matt. 1:21
• 2. kutsua joksikin, arvostaa – Matt. 5:19
• 3. kutsua johonkin
εἰς ζωὴν αἰώνιον καλέω:
kutsua iankaikkiseen elämään – 1. Tim. 6:12
• 4. kutsua luokseen – Matt. 2:7

• 5. kutsua seuraansa – Matt. 4:21
• 6. kutsua pitoihin – Matt. 22:9
• 7. kutsua oikeuden eteen – Ap. t. 4:18
• 8. kutsua tehtävään – Hepr. 5:4
• 9. pass. partis. prees. nimeltään, lisänimeltään – Luuk. 6:15
• 10. pass. partis. perf. kutsuvieras – Matt. 22:3
• 11. pass. partis. perf. kutsuttu – Hepr. 9:15

καλουμένη pass. partis. prees. fem. yks. N
ἐκάλεσεν akt. ind. 1. aor. yks. 3.
• huom. poikkeuksellisesti ε ei pitene päätteen edellä
ἐκλήθη pass. ind. aor. yks. 3.
κέκληκεν akt. ind. perf. yks. 3.
κεκληκώς akt. partis. perf. mask. yks. N

μισθωτός -οῦ mask. (3x, Mark01_20, Joh10_12, Joh10_13) palkkalainen, palkattu työntekijä, "adj. palkattu"
• μισθόω 2x vuokrata, med. palkata

1.7 MARK. 1:21–28

Mark01_21K

Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ.
καὶ εὐθὺς τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν
εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν.

Καφαρναούμ paik. fem. (16x) Kapernaum
• hepr. כְּפַר־נַחוּם Kfar-Nachum, "lohdutuksen kylä; lohdutuksen suoja/sovitus"
• Καπερναούμ var.

σάββατον -ου ntr. (68x) sapatti, viikko
• שַׁבָּת [šabbāt] BH shabat, "työnsä päätökseen saattaja, työstä lakkaaja, lepääjä" = sovitustyönsä täyttänyt Kristus (haudassa), שבת (shin–bet–tav) shavat

yks.
• 1. sapatti, juutalaisten pyhäpäivä, viikon seitsemäs päivä, lauantai (perjantai-illasta lauantai-iltaan)
ἐν (τῷ) σαββάτῳ: sapattina – Luuk. 6:7
τὸ σάββατον βεβηλόω: rikkoa sapattisääntöjä vastaan – Matt. 12:5
τὸ σάββατον τηρέω:

noudattaa sapattisääntöjä – Joh. 9:16
σαββάτου ὁδός: sapatinmatka (~1 km) – Ap. t. 1:12
OJ Sapatinmatka
https://fi.wikipedia.org/wiki/Sapatinmatka
• 2. viikko ("sapatinkierto")
δὶς τοῦ σαββάτου: kahdesti viikossa – Luuk. 18:12
πρώτῃ σαββάτου: viikon ensimmäisenä päivänä
= sunnuntaina – Mark. 16:9
κατὰ μίαν σαββάτου: "aikana/pitkin viikon ensimmäisen
(päivän)" = joka sunnuntai – 1. Kor. 16:2
mon. (vrt. Hyvät pyhät! = Hyvää juhlapäivää!)
• 1. sapatti, "kaksoissapatti/sapatit" (juutalaisten juhlapäivien
nimet ovat usein monikollisia):
ensimmäinen sapatti eli "yösapatti"
pe klo 18 – la klo 6
toinen sapatti eli "päiväsapatti"
la klo 6 – la klo 18
τοῖς σάββασιν: sapattina – Matt. 12:1
• 2. sapatit, sapatinpäivät
– Luuk. 4:31
• 3. viikko
μία σαββάτων: viikon ensimmäinen päivä,
sunnuntai – Matt. 28:1
ὀψὲ σαββάτων: myöhään viikolla (eli sen loppuessa,
so. varhain sunnuntaiaamuna ennen auringon nousua ja
uuden työviikon alkua) – Matt. 28:1
συναγωγή -ῆς fem. (56x) synagoga, kokoontumispaikka, kokous
• συνάγω 59x koota/kulkea yhteen
• 1. synagoga – Matt. 4:23
• 2. kokoontumispaikka, kokoushuone, kokous – Jaak. 2:2
• 3. synagogassa pidetty jumalanpalvelus – Ap. t. 13:43
• 4. synagogaseurakunta – Ap. t. 6:9
συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ: Saatanan synagoga – Ilm. 2:9
ἐδίδασκεν impf. voi esiintyä seuraavissa merkityksissä:
• 1. jatkuvan toiminnan alkaminen (inceptive)
• 2. toiminnan toistuminen (iterative)
• 3. toiminnan kestäminen (durative)

Mark01_22K
καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων

καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

ἐκπλήσσω (13x) hämmästyttää, pass. hämmästyä, ihmetellä, "olla pois tolaltaan"
• ἐκ *ἐξ, πλήσσω 1x lyödä pois paikoiltaan, hakata irti
tx: pass. ind. impf. mon. 3.
ἐξουσία -ας fem. (102x) valta, arvovalta, oikeus, lupa, valtuus
K2 εἰμί eimi olla -sanue (2645x)
https://gen.fi/k2-05-eimi-olla-sanue.html
γραμματεύς -έως mask. (64x) kirjanoppinut, (juutalaisen) lain tuntija, lainopettaja, kirjuri, sihteeri – Ap. t. 19:35
• γράμμα 14x "kirjoitettu": kirjain, kirjoitus, kirje

Mark01_23K
καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν
ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν

ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ – semitismi
Luuk. 4:33: ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου
ἀκάθαρτος -ον adj. (32x) saastainen, epäpuhdas
• pref. neg. ἀ, καθαίρω 1x puhdistaa < καθαρός 27x puhdas
• 1. epäpuhdas jumalanpalvelusta varten, saastainen – Ap. t. 10:14
• 2. siveellisesti epäpuhdas, saastainen – Ef. 5:5
• 3. olemukseltaan saastainen
τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα: saastainen henki – Matt. 12:43
• 4. subst. ntr. saastainen esine – 2. Kor. 6:17
ἀνακράζω [ρᾱ] (5x) huutaa, puhua kovalla äänellä, huudahtaa, parkaista
• pref. ἀνά, κράζω [ᾱ] 56x huutaa

Mark01_24K
λέγων· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;
ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς;
οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

τίς τί interrog.pron./adv. (555x) kuka, mikä, mitä; miten, kuinka; miksi
τί ἡμῖν καὶ σοί – idiomi, joka esiintyy sekä LXX että klass. kreik.
Ναζαρηνός -οῦ kansallisuussubst. mask. (6x) Nasaretin asukas, nasaretilainen
• Ναζαρά 2x < נָצְרַת Nats^{e}rat PBH "vartiopaikka", "juurioksa, vesa"
• = Ναζωραῖος 13x

• Mark01_24, Mark10_47, Mark14_67, Mark16_06, Luuk04_34, Luuk24_19

ἀπόλλυμι / ἀπολλύω [ῡ] (91x) tuhota, surmata, hävittää, kadottaa, hukuttaa, menettää;

med./pass./akt. perf. tuhoutua, hukkua, joutua kadoksiin/hukkaan, saada surmansa, nääntyä, kuolla, turmeltua, hävitä, kadota

• pref. ἀπό, ὄλλυμι 0x, LXX 23x tuhota

akt.

• 1. tuhota – Mark01_24
• 2. surmata – Matt. 2:13
• 3. hävittää – 1. Kor. 1:19
• 4. saattaa turmioon, saattaa perikatoon – Room. 14:15
• 5. kadottaa – Luuk. 15:4
• 6. hukuttaa – Matt. 10:28
• 7. menettää, jäädä vaille jotakin – Matt. 10:42

med., pass. ja akt. perf.

• 8. hukkua – Matt. 8:25
• 9. eksyä, joutua kadoksiin – Matt. 10:6
• 10. saada surmansa – Luuk. 13:33
• 11. tuhoutua – Luuk. 13:3
• 12. nääntyä, kuolla,
λιμῷ ἀπόλλυμαι: kuolla nälkään – Luuk. 15:17
• 13. joutua kadotukseen – 2. Kor. 2:15
• 14. turmeltua, mennä piloille – Matt. 9:17
• 15. turmeltua, pilaantua – Joh. 6:27
• 16. hävitä, kadota – Ap. t. 27:34
• 17. joutua hukkaan, haaskautua – Joh. 6:12

ἀπώλεσα akt. ind. 1. aor. yks. 1.

ἀπολέσω akt. konj. 1. aor. yks. 1.

ἀπολέσαι akt. inf. 1. aor.

ἀπολωλώς akt. partis. perf. mask. yks. N

ἀπώλετο med. ind. aor. yks. 3.

ἀπόληται med. konj. aor. yks. 3.

ἀπολέσαι tarkoitusta ilmaiseva inf.

οἶδα, tx: akt. ind. perf. yks. 1

K9 οἶδα oida (318x) tietää, tuntea, osata, käsittää, ymmärtää, muistaa (verbi)
https://gen.fi/k9-15-oida-tietaa.html

ἡμῖν, ἡμᾶς vs. οἶδα: luvun vaihtuminen monikosta yksikköön

Mark01_25K

καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων·

Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.

ἐπιτιμάω [τῑ] (29x) nuhdella, moittia, varoittaa, kieltää
jotakuta D, vahva jumalallinen käsky
• pref. ἐπί, τιμάω 21x (peläten) kunnioittaa, arvostaa, arvioida hinta
< τιμή 41x hinta, arvo, kunnia
φιμόω [ῑ] (7x) sitoa tai tukkia suu, pass. jäädä sanattomaksi, vaieta
• φιμός 0x, LXX 3x (Jes37_29K, Job30_28K) kuonokoppa]
• 1. sitoa suu, varustaa kuonokopalla – 1. Tim. 5:18
• 2. tukkia suu, tehdä sanattomaksi – Matt. 22:34
• 3. pass. jäädä sanattomaksi, olla kykenemätön vastaamaan
– Matt. 22:12
• 4. pass. vaieta – Mark01_25

Mark01_26K
καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον
καὶ φωνῆσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.

σπαράσσω (3x, Mark01_26, Mark09_26, Luuk09_39) repiä, riepotella,
kouristaa
tx: akt. partis. 1. aor. ntr. yks. N
φωνέω (43x) äännellä: kutsua, puhutella, huutaa,
kutsua luokseen/kylään, päästää kovaa ääntä
• φωνή ἡ 139x ääni
• 1. äännellä, päästää ääntä, kiekua – Matt. 26:34
• 2. huutaa, puhua kovalla äänellä – Luuk. 8:8
φωνέω φωνῇ μεγάλῃ: huutaa kovaa – Mark01_26
• 3. kutsua, nimittää, puhutella – Joh. 13:13
• 4. kutsua luokseen – Matt. 20:32
φωνέω κατ᾽ ὄνομα: kutsua nimeltä – Joh. 10:3
• 5. kutsua kylään – Luuk. 14:12
μέγας μεγάλη μέγα adj. (243x) suuri, runsas, kova, raskas, arvokas,
tärkeä

Mark01_27K
καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες,
ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας·
Τί ἐστιν τοῦτο; διδαχὴ καινή· κατ᾽ ἐξουσίαν
καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει,
καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ.

θαμβέω (3x) pass. hämmästyä, joutua ymmälle, hämmästellä,
"tulla hämmästytetyksi", "Jumala hämmästyttää",
LXX akt. hämmästyttää
tx: pass. ind. 1. aor. mon. 3.
• θάμβος 3x hämmästys
• 1. pass. hämmästyä, joutua ymmälle – Mark01_27, Mark. 10:32
• 2. pass. hämmästellä – Mark. 10:24
ἅπας [-ᾱς] ἅπασα [-ᾱσα] ἅπαν [-ᾱν] (34x) kaikki, koko, jokainen
• πᾶς 1244x kaikki, jokainen, koko
συζητέω (10x) kysellä toisiltaan, pohtia yhdessä, väitellä,
"etsiä yhdessä vastausta"
• pref. σύν, ζητέω 117x etsiä
καινός – laadullisesti uusi, "uudenmallinen"
νέος – ajallisesti uusi
ἐπιτάσσω (10x) käskeä, komentaa, antaa tehtäväksi
• pref. ἐπί, τάσσω 8x asettaa, määrätä
ὑπακούω (21x) kuunnella, olla kuuliainen, totella, "alla kuunnella"
(obj. D)
• pref. ὑπό, ἀκούω 430x kuulla, kuunnella
• klass. kreik. mon. ntr. subjekti – verbi yksikössä;
koinee-kreik. voi olla myös monikossa

Mark01_28K
Καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς
πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

ἀκοή -ῆς fem. (24x) sanoma, maine, julistus, saarna, kuulo,
kuuloaisti, korva
• ἀκούω 430x kuulla, kuunnella
• 1. sanoma, maine – Matt. 4:24, Mark01_28
• 2. julistus, saarna, sanoma – Room. 10:16
εἰσφέρω εἰς τὰς ἀκοάς: kertoa, ilmoittaa – Ap. t. 17:20
ἐξ ἀκοῆς πίστεως:
uskomalla saarnatun (evankeliumin) – Gal. 3:2
λόγος ἀκοῆς: saarnattu sana – 1. Tess. 2:13
• 3. korva – Mark. 7:35
• 4. kuulo, kuuloaisti – 1. Kor. 12:17
πανταχοῦ adv. (7x) kaikkialle, kaikkialla
• πᾶς 1244x kaikki, jokainen, koko

περίχωρος -ου fem. (9x) ympäristö, seutu
• pref. περί, χώρα 28x alue, seutu, maa

1.8 MARK. 1:29–39 (3 slop, 3. vsk.)

Mark01_29K
Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες
ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ ᾽Ανδρέου
μετὰ ᾽Ιακώβου καὶ ᾽Ιωάνου.

Mark01_30K
ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα,
καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.

πενθερά -ᾶς fem. (6x) anoppi
vrt. πενθερός 1x appi
Σίμων henk. mask. "(rukouksen) kuuleminen"
• שִׁמְעוֹן Shim'on BH
κατάκειμαι (12x) maata vuoteessa (sairaana),
olla vasempaan kyynärpäähän nojaten pöydän ääressä, aterioida
• pref. κατά, κεῖμαι 24x maata, olla asetettuna
tx: med. ind. impf. yks. 3.
πυρέσσω [ῡ] (2x, Matt08_14, Mark01_30) olla kuumeessa
• πυρετός 6x kuume < πῦρ τό 73x tuli
πυρέσσουσα – akt. partis. prees. fem. yks. N
πυρέσσουσαν – akt. partis. prees. fem. yks. A

Mark01_31K
καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρός,
καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

ἐγείρω (144x [12 x 12]) intr. nousta, (semitismi קום kum)
nousta/kasvaa seuraava sukupolvi,
trans. herättää unesta/kuolemasta, nostaa jalkeille,
pass. herätä unesta/kuolemasta ("tulla herätetyksi"),
lähteä liikkeelle
• 1. herättää – Matt. 8:25
• 2. nostaa, nostaa ylös – Matt. 12:11
• 3. nostaa jalkeille

(istumasta) – Ap. t. 3:7
(makuulta) – Mark01_31
• 4. herättää kuolleista (takaisin elämään) – Matt. 10:8
• 5. herättää kuolleista (ylösnousseena) – Ap. t. 5:30
• 6. antaa elämä, herättää elämään – Matt. 3:9
• 7. nostaa johonkin asemaan
ἤγειρεν εἰς βασιλέα: nosti kuninkaaksi – Ap. t. 13:22
• 8. pystyttää (rakennus) – Joh. 2:19
• 9. tuottaa, aiheuttaa
θλῖψιν ἐγείρω: tuottaa murhetta – Fil. 1:17
• 10. nousta, astua esiin
ἔγειρε: nouse! – Matt. 9:5
• 11. (semitismi קום kum) nousta, kasvaa seuraava sukupolvi
pass.
• 11. herätä – Matt. 1:24
• 12. nousta vuoteelta – Matt. 8:15
• 13. nousta maasta – Matt. 17:7
• 14. nousta taistelemaan – Matt. 24:7
• 15. lähteä liikkeelle – Matt. 9:19
• 16. tulla esiin, esiintyä – Matt. 11:11
• 17. herätä kuolleista, palata takaisin elämään – Matt. 11:5
• 18. herätä kuolleista ylösnousseena – Matt. 16:21
ἤγειρε(ν) akt. ind. 1. aor. yks. 3.
ἐγερθῇ pass. konj. aor. yks. 3.
ἐγηγερμένον pass. partis. perf. mask. yks. A

κρατέω (47x) tarttua, ottaa/pitää kiinni, pidättää
• κράτος 12x voima, valta

χείρ -ός fem. (178x) käsi, kämmen, käsivarsi, valta, voima, väkivalta
K4C 3. dekl., roo-vartalot
https://gen.fi/k4c-3-dekl-2-roo-vart.html

ἀφίημι / ἀφίω (146x) lähettää pois, antaa anteeksi, sallia,
jättää rauhaan/paikalleen
• pref. ἀπό, ἵημι 0x, LXX 0x panna liikkeelle, lähettää, heittää;
εἶμι mennä kausatiivi
ἀφῆκε(ν) – akt. ind. kappa-aor. yks. 3.

πυρετός -οῦ [ῠ] mask. (6x) kuume
πῦρ τό 73x tuli

διακονέω [ᾱ] (37x) palvella, auttaa, avustaa, tarjoilla,
huolehtia, "tavoitella kiihkeästi lähimmäisen auttamista"
• διάκονος 29x palvelija (= Jeesus)
< διώκω 45x tavoitella kiihkeästi]

- 1. palvella (aterialla), tarjoilla – Luuk. 12:37
  διακονεῖν τραπέζαις:
  palvella ruokapöydässä, jakaa ruokaa – Ap. t. 6:2
- 2. palvella, auttaa (jotakin D) – Matt. 25:44
  ὁ διακονῶν: palvelija – Luuk. 22:26
- 3. avustaa – Luuk. 8:3
- 4. hoitaa seurakuntapalvelijan virkaa – 1. Tim. 3:10
- 5. huolehtia, toimittaa perille – 2. Kor. 8:19

Mark01_32K

᾽Οψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυσεν ὁ ἥλιος,
ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας
καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·

ὀψία -ας fem. (14x) ilta
- ὄψιος 1x myöhäinen
  < ὀψέ 4x myöhään
  < ὀπίσω 35x taakse, takana, perässä, jäljessä, jälkeen
  < ἐπί 891x päällä, päälle]

ὀψίας γενομένης:
illan tultua, vuorokauden vaihduttua – Matt. 8:16
tx: yks. G (ajan genetiivi)

δύω, tx: akt. ind. 1. aor. yks. 3.
K9 δύω dyyoo (1/40) vaipua, laskea (aurinko) (verbi)
https://gen.fi/k9-04-dyyoo-vaipua.html

δαιμονίζομαι (13x) olla pahan hengen riivaama

Mark01_33K

καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν.

ἐπισυνάγω (8x) koota yhteen, pass. kokoontua, kerääntyä
- pref. ἐπί, συνάγω

ἐπισυνηγμένη – pass. partis. perf. fem. yks. N

πόλις πόλεως fem. kaupunki

θύρα -ας fem. thyraa ovi, > door, dörr, Tür

Mark01_34K

καὶ ἐθεράπευσεν
πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις,
καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν,

καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια,
ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν Χριστὸν εἶναι.

νόσος fem.
ἤφιεν – akt. ind. impf. yks. 3.
ᾔδεισαν – akt. ind. pluskv. mon. 3. = impf. merkitys
K9 οἶδα oida (318x) tietää, tuntea, osata, käsittää, ymmärtää, muistaa (verbi)
https://gen.fi/k9-15-oida-tietaa.html

Mark01_35K
Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς
ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον
κα᾽ ᾽κεῖ προσηύχετο.

πρωΐ adv. (12x) varhain, varhain aamulla
ἔννυχος -ον adj./adv. (1x) yöllinen, öinen; yöllä
• pref. ἐν, νύξ
ἔννυχα – adv. [ntr. mon. A] yöllä
ἔννυχα λίαν: kun vielä oli pimeä – Mark01_35
λίαν adv. (12x) kovin, ylen
πρωῒ ἔννυχα λίαν: varhain ennen aamun sarastusta – Mark01_35
ἀνίστημι (108x) trans. nostaa pystyyn, herättää; aor. intr. nousta
ἀναστάς – akt. partis. juuriaor. mask. yks. nom.
ἐκεῖ adv. (95x) siellä, sinne
• ἐκεῖνος
προσεύχομαι (86x) rukoilla, "(kääntyä) rukouksessa Jumalan puoleen"
• πρός, εὔχομαι 7x "tehdä uhrilupaus": rukoilla; toivoa, odottaa

Mark01_36K
καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ,

καταδιώκω (1x, Mark01_36) ajaa takaa, juosta jonkin perään,
rientää etsimään
• pref. κατά, διώκω tavoitella kiihkeästi, ajaa takaa, vainota

Mark01_37K
καὶ εὗρον αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ ὅτι
Πάντες ζητοῦσίν σε.

εὑρίσκω (176x) löytää, tavata, havaita, huomata, saavuttaa

εὗρον – akt. ind. 2. aor. mon. 3.
εὕρηκα – akt. ind. perf. yks. 1. minä olen löytänyt
πᾶς πᾶσα πᾶν pron. kaikki, koko
πάντες – mask. mon. N

Mark01_38K
καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις,
ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω, εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον.

ἀλλαχοῦ adv. (1x, Mark01_38) toiseen paikkaan, muualle
• ἄλλος
ἔχω
ἐχόμεναι κωμοπόλεις: lähikylät – Mark01_38
K9 ἔχω ekhoo (711/) omistaa, olla jollakulla, pitää jonakin, kyetä (verbi)
https://gen.fi/k9-05-ekhoo-omistaa.html

Mark01_39K
καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν
εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

ἔρχομαι tulla, mennä
ἐλθ- 2. aoristivartalo
κηρύσσω julistaa, saarnata
tx: akt. partis. prees. mask. yks. N
ὅλος -η -ον pronominaaliadj. (indef.pron.) (110x) kokonainen, jakamaton, koko, kaikki
K4E Indefiniittipronominit
https://gen.fi/k4e-7-indefpron.html

1.9 MARK. 1:40–45

Mark01_40K
Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν,
καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ ὅτι
Ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι.

λεπρός -ά -όν adj./subst. (9x) "suomuinen", spitaalinen
• λέπω kuoria, nylkeä
παράκλητος -ου mask. (5x) "vierelle kutsuttu": Puolustaja, Lohduttaja,

Rohkaisija, Neuvoja, Kehottaja
• παρακαλέω 109x "vierelle kutsua", rohkaista, kehottaa, pyytää, neuvoa, lohduttaa
(Jeesus) – 1. Joh. 2:1
(Pyhä Henki) ἄλλος παράκλητος: toinen Puolustaja – Joh. 14:16
γονυπετέω (4x) polvistua (jonkin eteen A tai ἔμπροσθεν)
Matt. 17:14, Matt. 27:29
• γόνυ 12x polvi, πίπτω 90x pudota, kaatua, langeta, sortua, kuolla, hävitä
εἰ konj. jos
δύναμαι osata, voida, kyetä, tx: med. ind. prees. yks. 2.
καθαρίζω (31x, Matt. 8:2) puhdistaa, tehdä puhtaaksi, pitää puhtaana
• καθαρός 27x puhdas
καθαρίσαι – akt. inf. 1. aor.

Mark01_41K
καὶ σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο,
καὶ λέγει αὐτῷ· Θέλω, καθαρίσθητι·

σπλαγχνίζομαι [deponenttiv.] (12x) pass. joutua säälin valtaan, sääliä, käydä sääliksi, armahtaa
• hepraismi, UT:n omaa erityissanastoa, רחם racham BH "tuntea kohdussa/sisuskaluissa": sääliä, rakastaa, armahtaa
• σπλάγχνον 11x sisälmykset
σπλαγχνισθείς – pass. partis. 1. aor. mask. yks. N, var. ὀργισθεὶς
ἐκτείνω (16x) ojentaa, päästää
ἐκτείνας – akt. partis. 1. aor. mask. yks. N
*ἐκτείνσαντς
χεῖρ fem. käsi τῆς χειρός
ἅπτω (39x) kiinnittää, UT sytyttää (tartuttaa/koskettaa tulella), med. koskettaa, tarttua (omalla kädellä tms.) + G
ἥψατο – med. ind. 1. aor. yks. 3.
καθαρίζω (31x) puhdistaa, tehdä puhtaaksi, pitää puhtaana
• καθαρός 27x puhdas]
καθαρίσθητι – pass. imperat. 1. aor. yks. 2. tule puhdistetuksi

Mark01_42K
καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη.

λέπρα -ας fem. (4x) spitaali, spitaalitauti

Mark01_43K
καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν,

ἐμβριμάομαι (5x) kehottaa tai varoittaa ankarasti (jotakin D),
moittia ankarasti, liikuttua syvästi, järkyttyä
tx: med. partis. 1. aor. mask. yks. N
• pref. ἐν, βριμάομαι vihastua
ἐκβάλλω tx: akt. ind. 2. aor. yks. 3.

Mark01_44K
καὶ λέγει αὐτῷ·
Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς,
ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ
καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου
ἃ προσέταξεν Μωυσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

ὁράω (114x) nähdä
ὅρα-ε tx: akt. imperat. prees. yks. 2.
μηδείς μηδεμία μηδέν num. (89x) ei kukaan/mikään
• μηδέ, εἷς
• 1. ei kukaan – Matt. 9:30
• 2. ei mikään – Ap. t. 13:28
• 3. ntr. akk. μηδέν (= μηθέν, Ap. t. 27:33) ei mitään – Luuk. 6:35
• 4. ei minkäänlaista – Mark. 5:26
μηδὲν ὤν: vaikka ei ole mitään – Gal. 6:3
ἐν μηδενί: ei millään tavoin – 2. Kor. 7:9
Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς:
varo puhumasta tästä mitään kenellekään – Mark01_44
μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε: älkää olko kenellekään mitään velkaa – Room. 13:8
vrt. οὐδείς. LA § 51
εἶπον
K9 εἶπον eipon (1024x) sanoa, puhua, vastata, kysyä, käskeä, ajatella (verbi)
https://gen.fi/k9-05-eipon-sanoa.html
δείκνυμι [ῡ] (33x) osoittaa, näyttää, opettaa, kertoa, ilmoittaa
• נגד hif. הִגִּיד BH ilmoittaa, kertoa > δίκη
> engl. token, merkki, osoitus, poletti
> engl. to teach, opettaa

> lat. dicere [ī] sanoa, lausua > engl. to dictate sanella

δεῖξον akt. imperat. 1. aor. yks. 2.

Κύριε, ἐλέησον: Herra, armahda – Matt. 17:15

ἱερεύς -έως mask. (31x) pappi

προσφέρω (47x) tuoda jonkun luo

προσένεγκε – akt. imperat. 2. aor. yks. 2.

καθαρισμός -οῦ mask. (7x) puhdistaminen, puhdistuminen, puhdistus

• καθαρίζω

ὅς ἥ ὅ rel./dem.pron. (1365x) joka, mikä; tämä, hän

προστάσσω (7x) määrätä, käskeä, antaa käsky (jollekin D)

• pref. πρός, τάσσω 8x asettaa, määrätä

Mark01_45K

ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ
καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον,
ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι εἰς πόλιν φανερῶς εἰσελθεῖν·
ἀλλὰ ἔξω ἐπ᾽ ἐρήμοις τόποις ἦν·
καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.

ὥστε konj. (83x) ilmaisee seurausta: niin että, niinpä, sen tähden, siinä tarkoituksessa että, tehdäkseen

2. εὐθύς – HETI

Euthys (heti, viipymättä) esiintyy Markuksen evankeliumissa 42 kertaa (6 x 7). Kirkkoisä Papias, joka vaikutti toisen kristillisen vuosisadan alkupuolella, kertoo Johannes Markuksen kirjoittaneen evankeliuminsa erityisesti apostoli Pietarin kertomusten mukaan. Pietarin luonteen tuntien ei ole ihme, että hänen opetuksissaankin asiat tapahtuvat "heti ja viipymättä".

Suomen kielessä on sana "oitis", joka hauskasti muistuttaa tätä kreikan sanaa. Vaikka oitis-sanan on selitetty johtuvan oikea-sanasta, niin se on kuitenkin hyvä muistisana kreikan euthys-sanan merkitykselle.